

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

Articulus. I. De eorum Excessibus generatim.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

ARTICULUS I.
De Eorum Excessibus
generatim.

SUMMARIUM.

1. *Episcopi in subditos & exemptos :*
2. *Prælati inferiores in Episcopos,*
3. *Et in hos subditi variè delinquant.*
4. *Ecclesia Parochialis Episcopi auctoritate mutari potest in Collegiatam.*

1. **E** piscopi itaque hisque superiores Episcopalis Ordinis Prælati in inferiores sibi subiectos, & multò magis in exemptos delinquant, cum eos indebitis oneribus & exactiõibus gravant: cum eos vexant censuris, aliisque pœnis indebitè inflictis, aut viliter & inhonestè tractant, ut aliis, etiam laicis, despiciantur sint, *c. 1.* cum eorum jura, immunitates & jurisdictionem privilegiò vel consuetudine legitime præscriptâ competentem diminuunt, tolluntque, aut eripiunt Ecclesias ipsis subiectas, *c. Adhæc 2.* cum ipsis aliquid præcipiunt aut interdicitur contra tenorem privilegiorum Apostolicorum, *c. Sanè 5. cc. Nimis 16. & 17. & Clement. 11. nic.* quibus textibus sat multi excessus & gravamina, Monasteriis & Regularibus, præsertim FF. Prædicatoribus ac Minoribus illata, summamim referuntur.

2. Prælati, Episcopis inferiores, excendant, cum Ecclesias sibi subiectas uniunt propriâ auctoritate, *c. Sicut unire 8.* cum sibi vendicant concessionem Indulgentiarum, publicarum penitentiarum impositionem & cognitionem causarum Matrimonialium, *c. Accedentibus 12. & Trident. Sess. 24. cap. 20. §. Adhæc,*

de Reformat. nisi habeant territorium proprium ab Episcopali separatum, in cuius clerum ac populum exercent jurisdictionem quasi Episcopalem, Fagnanus in *c. Accedentibus cit. n. 39.* vel privilegiò Apostolicò, legitime præscriptâ consuetudine, aut Episcopali concessione sint muniti.

Subditi demum delinquant, cum ab Episcopo indictas festivitates, censuras & interdicta ab ipsis promulgata non observant, *c. fin. & Trident. Sess. 25. cap. 12. de Regular.* cum contra datam fidem & Fidelitatis atque Obedientiæ juramenta, eum dominum suum esse, negant: cum in causis spiritualibus & Ecclesiasticis eum trahunt ad iudicium Seculare, ejusque adversarios consiliò vel auxiliò juvant, *c. Gravem 15.* ubi Archidiaconus hujusmodi excessus convictus beneficiis Ecclesiasticis justus est privari: cum in beneficiis, quæ obtinent, sibi mutant causam possessionis, sicut contingeret, si Vicarius sibi arrogaret personam & titulum Rectoris principalis: quod contra fidem & juramentum præstitum præsumens tanquam perjurus & infamis ab officii sui executione est removendus, *c. Illud 6.* cum plures clerici sine consensu Prælati sibi faciunt & usurpant commune sigillum, *c. Dilecta 14.* quia, licet ejusdem Ecclesiæ beneficiati sint, non tamen constituunt unum Corpus sive Collegium aut Capitulum: nisi in limine fundationis Ecclesiæ, vel postea, collegii & communis sigilli jus Apostolicè vel saltem Episcopali auctoritate sit acquisitum, vel legitime præscriptum, ut *in c. cit.* notant Panormit. *n. 1.* & Barbosa *n. 3.* Unde

Dubium oritur, cujus auctoritate erigi valeat Ecclesia Collegiata, vel in hanc mutari Parochialis. Et Apostolicè quidem id fieri posse, omnino exploratum est, propter competentem ipsi de illis disponendi

ponendi generalem ac liberam potestatem, c. Licet 2. de Præbend. in 6. & Clement. 1. in fine, ut lite pend. Episcopali autem autoritate erectionem ac mutationem illam fieri posse, negat Fufar. de Visit. Lib. 2. cap. 1. n. 1. Verius tamen alii cum Ant. de Butrio in c. Quoniam 9. de Vita & honest. Panormit. in c. cit. 2. n. 2. & Joan. Andr. n. 3. concedunt partim arg. c. cit. & c. Nobis 25. de Jure Patron. partim; quod Papæ specialiter adstruatur erectio Ecclesiarum Cathedralium ac Metropolitanarum, e. 1. de Translat. Episc. c. 1. Ne Sede vac. &c. Unde aliud obtinere in Ecclesiis inferioribus, & collegiatis Episcopali quoque autoritate erigi posse, videtur Garciae p. 12. de Benef. cap. 5. n. 4.

ARTICULUS II.

De Ecclesiarum & Beneficiorum Ecclesiasticorum Unione.

SUMMARIUM.

5. Unione ex duobus beneficiis creari tertium novum:
6. Unum alteri accessorie,
7. Aut æquè principaliter conjungi potest.
8. Untri dus Cathedralis solâ Apostolicâ:
9. Inferiores Ecclesia ac beneficia etiam Episcopali autoritate possunt:
10. Nisi ea exempta sint vel perpetuò reservata.
11. Simpliciter reservatorum unio Episcopo serè est permissa.
12. Beneficia unire aliquando possunt Prelati inferiores,
13. Sede vacante Capitulum, Vicarius vi mandati specialis.

14. Et Sedis Apostolicæ à latere Legati.
15. Ad unionem faciendam requiritur justa causa,
16. Citatio eorum, quorum interest,
17. Consensus Capituli quomodocunque præstitus,
18. Et aliquando expressio annui valoris beneficii.
19. Unire Episcopi nequeunt beneficia diocesium diversarum,
20. Parochialia Monasteriis, præbendis Cathedralibus &c.
21. Regularia iisdem præbendis,
22. Et Parochialia libera patronatibus.
23. Uniendi potestas à Tridentino partim restricta, partim aucta est.

E Numeratis aliisque Subditorum & Prælatorum etiam inferiorum excessibus, licet immorari non lubeat, subjicere tamen juvat in praxi utilem explicationem duorum textuum notatu digniorum c. Sicut unire 8. & c. Unici in 6. Priori refertur celebre rescriptum Celestini III. Spectans Ecclesiarum & beneficiorum Ecclesiasticorum Unionem, quæ tribus modis fieri potest. Primò quidem, ex duobus beneficiis unum novum, & à priori utroque distinctum, v.g. ex duobus Episcopatus vel Parochiis extinctis unum novum erigendò, c. Decimas 49. §. Quid autem 16. q. 1. cujusmodi unione erecta Ecclesia vel beneficium novum retinet jura & privilegia compatibilia utriusque, & ex incompatibilibus meliora & favorabilia, Tholosan. de Benef. cap. 20. n. 15. Gonzalez in Reg. 8. gloss. 5. §. 7. n. 28. & Garciae de Benef. p. 12. de Benef. cap. 2. n. 10.

Secundò accessorie, duarum Ecclesiarum vel beneficiorum unum alteri, profectus dotis seu patrimonii augmento subjiciendò, etque incorporandò: sicut